

Peter van Uhm ontmoet Björn Kuipers Twee leiders in het veld

Een afspraak maken met internationaal scheidsrechter en supermarkteigenaar Björn Kuipers is niet makkelijk. Tussen twee lezingen door spreekt generaal buiten dienst en columnist van MAX Magazine Peter van Uhm hem op Papendal. Een warm gesprek tussen twee bijzondere mensen.

TEKST: INGRID SPELT | FOTO'S: ROLAND J. REINDERS

Peter: "Jouw agenda doet me een beetje denken aan mijn tijd bij Defensie!"

Björn: "Soms zou ik willen dat een dag 48 uur heeft. Mijn grootste trots zijn mijn vrouw en kinderen, en zij krijgen de minste aandacht. Dat is niet altijd makkelijk."

Peter: "Quality time moet je organiseren."

Björn: "Absoluut. Nu en dan plan ik een weekje vrij en die tijd wordt goed benut: samen eten, lekker sporten enzo. Ik beleef die momenten intens. Hard werken heb ik van huis uit meegekregen, als jochie werkte ik al in onze supermarkt."

Peter: "Herkenbaar, mijn vader had een bakkerij, één week in het jaar was hij vrij. Hard werken verwachtte ik ook van mijn manschappen. Op missie in Bosnië bijvoorbeeld was het arbeidsethos naadje met al die nationaliteiten in mijn staf. Ik ging buffelen, in *no time* sloeg de sfeer om en werd er ook in het weekend gewerkt."

Björn: "Motivatie komt van binnenuit, maar je hebt een inspirator nodig. Neem de supermarkt. Ik investeer veel in mijn personeel, dus verlang ik ook het nodige van ze: je best doen, niet met een ongeschoren bekkie komen, schoenen gepoetst en niet met zichtbare tatoeages of bontgekleurde vinger-nagels achter de kassa..."

Peter (lachend): "En dan ben je scheidsrechter en vergeet je je ring af te doen op het veld."

Björn: "Owww... heb je dat gezien?"

Peter: "Ik heb je boek gelezen."

Björn: "Wat vond je ervan?"

Peter: "Hartstikke leuk. Maar pff... wat moet jij veel laten om scheidsrechter te kunnen zijn."

Björn: "De KNVB beheerst mijn agenda en dat kan alleen als je partner dit accepteert. Het zou maar zo kunnen dat ik op ons personeelsfeestje op het veld sta."

Peter: "Dan geef je toch aan dat je die dag niet kunt?"

Björn: "Kan, maar ik vind dat ik me professioneel moet opstellen."

Peter: "Er is ook zoiets als dubbele loyaliteit: werk én gezin. Ik steek de hand in eigen boezem hoor. 'Wie is die man die zondags het vlees snijdt', grapte mijn dochter weleens met een *big smile*. Toch sneed die opmerking door mijn ziel."

THUISFRONT

Peter: "Mijn vrouw Inge had één spelregel: Tot tien uur 's avonds doe je maar wat je wilt, maar dan kom je met je neus uit de papieren en hebben we tijd voor ons tweeën. Werd het later, dan haalde ze m'n lege theekopje weg met zo'n vernietigende blik. *I'm in trouble*, wist ik dan."

Björn: "'Zullen we nú even bijkletsen?', zegt Marlies als het haar te gek wordt en ik nog even 'Studio Sport' wil terugkijken. Ze herinnert me er fijntjes aan dat we elkaar die

'Mentale fitheid is het belangrijkste'

week nauwelijks gezien hebben. Hoelang was jij eigenlijk van huis voor een missie?"

Peter: "Twee keer zeven maanden. Dan heb je een of twee keer twee weken verlof."

Björn: "Pff, na zeven weken Brazilië (WK 2014) snakte ik al naar Marlies, de kinderen en de business. Communiceren via Facetime werd ik zó zat."

Peter: "Vroeger hadden we nau-

Björn Kuipers (1973) is internationaal scheidsrechter en eigenaar van de Jumbo supermarkten in Oldenzaal. Hij fluit in een vast team met grensrechters Sander van Roekel en Erwin Zenstra. Onlangs verscheen zijn boek 'Björn'; de opbrengst gaat naar het Emma Kinderziekenhuis. Kuipers floot op zijn zestiende zijn eerste amateurwedstrijd. Zijn spannendste wedstrijd ooit: Champions League finale 2011 Real tegen Atletico. Kuipers is getrouwd met Marlies en samen hebben ze twee kinderen, Susan (11) en Jan Willem (7).

welijks contact met het thuisfront. Op missie in Libanon waren er twee telefoons voor duizend man. Wachten in de rij voor twee minuten bellen dus. We schreven brieven. Natuurlijk is missen zwaar. Voordeel toen was dat je alle sores van thuis niet snel meekreeg. De focus was sterk. Nu is er Skype en zijn ze er met hun koppie niet altijd bij. Hoe doe jij dat? Jouw dochter heeft een chronische maagdarmziekte."

Björn: "Ik draai de knop om. Morgen zet ik alles opzij als je mijn dochter beter kan maken, maar we hebben alles al geprobeerd, zelfs een behandelaar uit Japan laten overkomen. Natuurlijk is het even slikken, het heeft alleen geen zin om er lang bij stil te staan. Fysiek moet ik sterk zijn, maar mentale fitheid is nog belangrijker. Ik moet wel op het veld staan en de supermarkt draaiende houden. Gelukkig is Marlies heel sterk, dat scheelt. Maar jij weet daar ook alles van Peter..."

Peter: "Na de dood van mijn zoon Dennis móest ik doorgaan (Dennis kwam om het leven door een bom tijdens zijn missie in Uruzgan, ►

red). Ik had net één dag een nieuwe aanstelling als commandant. Natuurlijk dacht ik: flikker maar op met de hele wereld. Ik was kapot, maar de kameraden van mijn zoon móesten ook door. En dan zou ik in de luxe positie zitten om te stoppen? Daarmee zouden we niet alleen onze zoon verliezen, maar alles waar wij, én Dennis, in geloofden.”

Björn: “Met tranen in mijn ogen zat ik voor de televisie tijdens jouw herdenkingsspeech, 4 mei op de Dam. Je zei dat je trots was op je zoon. Ik voel het nu weer...”

Peter: “Het moeilijkste praatje dat ik ooit gehouden heb. Onze zoon gaf mij vlak voor hij naar Afghanistan ging een stevig dichtgeplakte enve-

lop. Dé verplichte brief die je achter laat voor dierbaren, mocht het mis gaan. ‘Als je terugkomt, verbranden we de brief ritueel’, reageerde ik. Nog steeds kan ik het niet met droge ogen lezen. Zo mooi. Hij scheef ook dat hij hoopte dat we trots op hem zouden zijn. Welk beter moment was er om te zeggen dat ik trots op hem ben?”

PERFECTIE EN RESPECT

Peter: “Jouw vader streefde naar perfectie. Heeft dit je gevormd?”

Björn: “Mijn vader raakte door zijn perfectie, met als gevolg een zakelijke strijd met zijn vader, overspannen. Die fase uit mijn leven wens ik niemand toe. Ik waak ervoor

dat mij dit overkomt. Wellicht de reden dat ik snel relativeer.”

Peter: “Op mijn 25ste had ik een torenhoge bloeddruk. Ik delegerde niet en besepte dat ik mijn mensen niet goed inzette. Benadeelde niet alleen mezelf, maar ook mijn mensen. Door ze juist in te zetten, toon je respect. Ik kreeg lol in delegeren en heb nooit meer een hoge bloeddruk gehad.”

Björn: “Om jezelf te ontwikkelen, moet je dingen bij een ander neerleggen en verantwoordelijkheid

'Samenwerken maakt je beter'

geven. Tien jaar geleden zei de scheidsrechter tegen zijn assistent: ‘Ik doe de wedstrijd en jij vlagt als ik fluit.’ De scheids stond in het middelpunt. ‘Het draait niet om het individu Kuipers’, zei ik toen al. Ik wilde een team. Samenwerken heeft mij een betere scheidsrechter gemaakt. Ik leerde luisteren en vertrouwen geven.”

Peter: “Als jong broekie had ik een grote bek. Tot ik met een oudere sergeant-majoor diende. Hij zei wat ik goed deed, maar ook wat beter kon. Ik vond het een arrogante vlerk tot ik inzag dat ik die arrogante vlerk was. Ik behandelde mijn mensen niet met respect, verwacht dan ook niet dat je het terugkrijgt. Wat betekent respect op het veld voor jou?”

Björn: “Als een speler één op één zegt: ‘Kuipers, je bakt er vandaag helemaal geen klote van’, is dat geen enkel punt. Zodra je van veertig meter afstand met wegwerpgebaren

aan komt rennen met dezelfde boodschap, kom je een kaart ophalen. Je tast mijn autoriteit aan voor een vol stadion en kijkers thuis. Ik móet wel reageren.”

Peter: “Die verkeerde momenten worden wel drie keer herhaald in de media.”

Björn: “Tja, ik lig er niet wakker van. Nou, dat is niet helemaal waar. Dat we de fout in gingen met de wedstrijd Spanje-Kroatië tijdens het EK (verkeerd ingeschatte penalty), kostte me wel een slapeloze nacht. Ik heb het fragment wel duizend keer teruggekeken. Ik nam mijn assistent niets kwalijk en gaf hem een knuffel. We winnen én verliezen samen.”

Peter: “Je moet loyaal zijn aan je mensen, achter ze staan. Mijn commandanten konden me dag en nacht bellen als er iets was. Het gaf ze rust. Mijn vrouw vervloekte mijn Blackberry.”

AMBITIES

Peter: “Wat wil je nog bereiken?”

Björn: “Als je diep in mijn hart kijkt: meer genieten van mijn gezin en familie. Wat ik op sportief gebied bereikt heb, is een cadeautje waar ik hard voor gewerkt heb. Maar ik kijk ernaar uit als ik over een jaar

'Straks lekker reizen en genieten van het gezin'

lezingen. ‘Het begint weer op je oude leventje te lijken’, merkte ze terecht op. Ik moest gas terugnemen.”

Björn: “Later wil ik met Marlies reizen. Ik kom op zo veel mooie plekken en wil ze laten zien.”

Peter (glimlachend): “Maar je geeft jezelf de tijd er nog niet voor en geniet van andere dingen.”

Björn (lachend): “Precies, van dit gesprek bijvoorbeeld. Wie had ooit gedacht dat ik met Peter van Uhm aan tafel zou zitten!”

Als dank voor gesprek overhandigt Peter aan Björn zijn boek ‘Ik koos het wapen’ met daarin de boodschap: ‘Met respect voor de arbiter, ondernemer en inspirator, maar vooral voor wie je bent als mens!’

